

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.  
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



# DIABETES

*De Sockersjukas Tidskrift • Nummer 4 1961 • Pris 1:25*



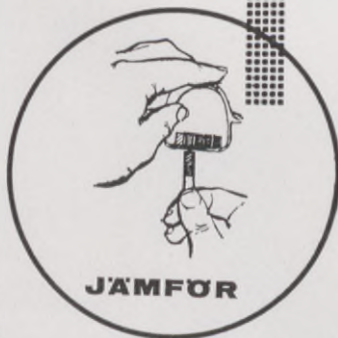
# TES-TAPE

## URINSOCKERTEST

*Lilly*



**60 sekunder**



Tes-Tape är ett reagenspapper, som i en skala från ljusgult över grönt till mörkblått anger glykoshalten i urin. Färgreaktionen bygger på ett enzymssystem, som reagerar specifikt för glykos.

Tes-Taperullen ligger i en liten lätthanterlig kassett av plast med bruksanvisning på kassetts baksida. Rullen är ca 4 m lång och några cm räcker för ett prov. Låt denna enkla, säkra och prisbilliga kontrollmetod bli Er rutinmetod.

Tes-Tape finns på apotek och i vissa sjukvårdsaffärer.

Förpackning: Kassetter Kr. 10:60 (riktpris).

En utförlig broschyr om Tes-Tape kan rekvireras från Lilly-Information, c/o Vitrum, tel. 010 / 54 10 40.

**ELI LILLY AND COMPANY • INDIANAPOLIS 6, INDIANA, U.S.A.**

Generaldistributör  
APOTEKSVARUCENTRALEN VITRUM AB  
STOCKHOLM 12



*Ansvarig utgivare:*

Nancy Eriksson

*Redaktör:*

Åke Roos

*Redaktion och expedition:*

Majorsgatan 10  
Stockholm O  
Telefon 61 39 49  
Postgiro 50 07 75

*Annonsavdelning:*

Manhemsvägen 7  
Sollentuna  
Telefon 35 42 18, Stockholm

*Redaktionskommitté:*

Gunnar Engleson  
Nancy Eriksson  
Gunnel Rathsman

*Medicinska medarbetare:*

Docent, med. dr Gunnar Engleson  
Allhelgona Kyrkogata 10, Lund  
Överläkare, med. dr Alb. Grönberg  
Brättevägen 4, Vänersborg

*Prenumerationspris:*

7:— kr. pr år  
Utkommer i månaderna  
februari, april, juni, augusti,  
oktober och december

*Tryck:*

Lindgrens Tryckeri, Katrineholm

---

*Svenska Diabetesförbundet:*

Majorsgatan 10  
Telefon 61 39 49  
Stockholm O  
Kontrollgirokonton 90 09 01

*Ordförande:*

Riksdagsledamoten  
Fru Nancy Eriksson  
Roslagsgatan 11, Stockholm Va  
Telefon 32 02 32

*Kassaförvaltare:*

Byrådir. Alexis Åsbrink  
Nyodlingsvägen 16, Bromma  
Telefon 26 40 24, Stockholm

# DIABETES

*Organ för Svenska Diabetesförbundet*  
*Nummer 4, aug. 1961, årgång 11*

Innehåll:

- Dansk modell nr 1: Kurs Mamma - Barn, *Nancy Eriksson* 3
- Dietistens roll i den sockersjukets diet, *Ulla Sablén* ... 4
- Svensk stiftelse för näringsforskning ..... 8
- Världskongress kring diabetes, *Nancy Eriksson* ..... 10
- Den sockersjukets dietlista måste följas, *Anna-Lisa Wernersson* ..... 12
- Sir Frederick Banting — insulinets upptäckare ..... 18
- Bertil Scherstén död ..... 23
- Från våra föreningar ..... 25
- Förteckning över lokalföreningarna ..... 30

*Klara fakta om*

# SUCARYL

Det VÄRMEBESTÄNDIGA  
sötningemedlet  
UTAN NÄRINGSVÄRDE

*(Natriumcyklamat, Abbott, och sackarin)*

● *Vad det är:* SUCARYL är ett sötningemedel utan näring, användbart vid tillagning av sockerförbjuden dietmat för diabetes- och fettsotpatienter. Dess funktion är att åstadkomma önskad sötma utan tillskott av kolhydrater och därmed underlätta för patienterna att hålla stränga dietföreskrifter. SUCARYL är värmebeständigt, vilket gör det användbart vid kokning, bakning, konservering och djupfrysning utan att det därmed förlorar sin sötma. Följden härav är att SUCARYL har vidsträckt användbarhet vid matlagning. SUCARYL har sockerliknande sötma och efterlämnar vid ordinärt bruk ingen bitter eller metallisk eftersmak.

● *I två former:* SUCARYL finns numera i både natrium- och calciumform. De praktiska, skummande SUCARYL natriumtabletterna, innehållande 50 mg natriumcyklamat och 5 mg sackarin, finns i glas om 100 och 1.000 stycken. SUCARYL calcium sötninglösning, en nyupptfunnen natriumfri form för strikt saltdiet, finns i för hushållsbruk praktiska flaskor om 120 ml.

● *Rekommenderat bruk:* När SUCARYL intages i normala mängder förekommer ingen upplagring av det i kroppen eller några toxiska verkningar.

Patienter på strängt saltfattig diet böra emellertid använda calciumlösningen. Calciumformen av SUCARYL har lägre tröskel för bitter smak, förnimbar i vissa födoämnen när proportionen uppgår till 0,5 procent, jämfört med omkring 0,8 procent för natriumformen. Båda formerna äro lika bra vid ordinärt bruk.

---

**ABBOTT LABORATORIES SKANDINAVISKA AB**

Lindhagensgatan 132 — STOCKHOLM — Telefon 52 02 55

---

*FINNES ATT KÖPA PÅ ALLA APOTEK*



## Dansk modell nr 1: Kurs Mamma—Barn

I vårt land betraktas anstaltsmiljön med misstänksamhet, särskilt när det är fråga om växande varreiser. Fältropet enskilda hem i stället för anstalt har följts mycket långt. Synskadade barn får undervisning i vanliga skolor i stor utsträckning, hörselskadade går i hörselklasser, en polioskadad går med hjälp av sina bockar eller kommer i rullstol in i den vanliga skolklassen, en spastiker tar sig upp för den vanliga skoltrappan osv. Men det finns självklart en gräns, där det egna hemmet får ge upp för svårigheterna och behöver specialutbildad personal och en vårdanstalt.

I Danmark har man inte samma flykt från anstalter. Av allmänt sociala skäl tar man fortfarande emot barn på barnhem för varaktig vård. Det danska diabetesförbundet har ett sådant barnhem för speciellt diabetesbarn för åldrarna 2—15 år. Hemmet drives tillsammans med Rädda barnen och är utan tvekan ett gott hem i en gudomlig villa. Hemmet tar emot 18 pojkar och flickor, som självklart får en utomordentlig handledning för skötseln av sin diabetes. »Ännu har inget barn från barnhemmet behövt intagas på

sjukhus för sin diabetes», säger barnhemmets föreståndarinna. Det var en glädje för en besökare att känna den goda atmosfären bland barn och personal.

För oss är det dock främmande att driva ett diabetesbarnhem. Det danska förbundet har emellertid en annan form av hjälp för diabetesbarn, som skulle vara av oerhört värde att överföra på svensk botten, nämligen 10-dagars mamma-barnkurser. Danskarna lägger kurserna för mammor med barn under skolåldern på kolonierna strax före starten och efter sommaren. De är helt kostnadsfria för mödrarna och ledes av läkare, sjuksköterska, dietist och förbundets representant. Här sker instruktion för mammor med nyblivna diabetesbarn, instruktion i injektionsteknik, provtagning och inte minst i dietmatlagning.

Vi har i Sverige redan liknande kurser för andra grupper, mammor med barn som behöver talundervisning, inprovning av hörapparater, rörelseterapi etc. Till sådan vistelse har bl. a. Jerringfonden och Röda korset lämnat bidrag. Det allt större intresse som från läkarhåll visas diabetesbarn

*Forts. på sid. 17*

Av Ulla Sahlén

## Dietistens roll i den sockersjukes diet

**Ekonomiföreståndarinnan U. Sahlén fortsätter här att berätta om sin studieresa till USA. Hennes artikelserie påbörjades i förra numret av Diabetes.**

Vad som naturligtvis intresserade mig mest under mitt studiebesök i USA var att studera dietistens roll inom diabetesdieten. (Dietist är en dålig översättning av det engelska dietitian, i Sverige heter vi ju tyvärr ekonomiföreståndarinnor, vilket dels är ett långt ord och dessutom ej täcker vad som innefattas i vår utbildning.)

Jag fann nu, liksom vid mitt besök för 9 år sedan, att dietistens arbete vid sjukhus, diabeteskliniker, folkhälsan, diabetesveckan etc. är av allra största betydelse och uppskattas till fullo av läkare, sjuka och de sjukas anförvanter.

Att kosten intar en framskjuten plats i diabetesbehandlingen vet vi ju alla. En lämpligt sammansatt kost är en absolut nödvändighet för en diabetiker och stora krav ställs därvid på den sockersjuka att rätt förstå sambandet mellan insulin, diet och aktivitet. Undervisning och upplysning blir härvid A och O för en diabetiker och det är här som dietisten kan utföra ett så viktigt arbete och där hon, åtminstone i USA, kan ha ett stort inflytande på behandlingen och dessutom lyfta en del av läkarnas stora arbetsbörda från deras axlar.

### Kaffe och kakor

I Sverige har vi ju tyvärr ej ännu kommit så långt att sockersjuka-patienten får en *individuell* diet, och upplysningarna om hur dieten *praktiskt* skall ordnas när patienten lämnar sjukhuset är oftast knapphändiga. Finnes det sedan ej heller någon läkare vid sjukhuset





*Ulla Sahlén  
demonstrerar*

som är specialist på diabetes blir det ännu mer bekymmersamt för patienten, och många är villfarelserna inom detta område. Många diabetiker lever i den tron att bara maten är lagad utan socker kan de äta vilka mängder som helst.

Det roar mig alltid att läsa rapporterna från lokalföreningarnas sammankomster, där det ofta mot slutet står: »samkvämet avslutades med kaffedrickning till vilken det bjöds sockerfria kakor, sockerfri tårta eller smörgåsar». De

där sockerfria kakorna innehåller både matfett och mjöl och tårtan sannolikt frukt, matfett, mjöl och vispgräddes och smörgåsarna är i allmänhet stora »mackor» med mycket gott pålägg. Jag vill med detta inte säga att det är fel att dricka kaffe och äta sockerfritt bröd, men man måste försöka lära sig att eftersam man dagligen tillför kroppen exakt dos av insulin, bör detta insulin också få ta hand om ungefär samma mängd av de olika näringsämnen från dag till



dag. Det vore nog en bra lösning om det i kallelserna till samkvämet stod angivet vad som skall serveras, så kan var och en själv under dagens lopp planera sin kost därefter.

Efter denna utvikning från mitt egentliga ämne återkommer jag till USA. Under min vistelse i Boston besökte jag Joslins klinik för sockersjuka, diabeteskliniken vid Peter Bent Brigham Hospital, Frances Stern Food Clinic samt Diabetesavdelningen vid Harvard School of Public Health.

### Ganska mycket fett

Personligen var det ju för mig oerhört roligt att åter få komma till New England's Deaconess Hospital (varav Joslinkliniken är en del) där jag arbetade som assistant dietitian för nio år sedan. En stor upplevelse var det också att än en gång få träffa den nu 90-årige dr Elliot Joslin, som vigt hela sitt liv åt diabetes. Han berättade bl. a. att han just haft en lektion med ett 15-tal sjuksköterskeelever och vid förfrågan hur många av dem som visste att de hade diabetes i familjen hade inte mindre än åtta stycken givit jakande svar!

Till denna klinik kommer sockersjuka från hela USA för att under cirka en vecka följa undervisningen i diabetes och lära sig hur de på bästa sätt skall kunna sköta sin sjukdom. De flesta är uppegående patienter som bevisar de olika lektionerna i diet, injektionsteknik, förvård osv. Vad beträffar dieten var jag förvånad att finna att den tillätna fettmäng-

den fortfarande var hög. Senare fann jag att det var samma förhållande vid alla diabeteskliniker, tydligen ligger vi här ett steg före amerikanerna, vilket de också medgav. Flertalet stod i begrepp att kraftigt försöka skära ned fetten i dieten. Amerikanerna konsumerar över huvud taget mycket fett, vilket också tydligt märktes i den oerhörda övervikt som en del bar på. Jag kan gott säga att vi här i Sverige har mycket litet övervikt vid en jämförelse. Och ändå anser väl de flesta läkare nu att vi alla bör gå in för en »smalare linje» och att fetman är ett problem.

En dag tillbringade jag vid diabeteskliniken vid Peter Bent Brigham Hospital. Där deltog jag på morgonen i dietistens mottagning av patienterna. Efter besöket hos läkaren sändes patienten till henne för att få sin diet utformad efter just sitt individuella behov, där hänsyn alltså togs till bl. a. ålder, kön, yrke, mattider, ekonomi osv. Vid denna klinik användes de amerikanska utbyteslistorna och dietisterna hade som undervisningsmaterial modeller av de olika födoämnena, så att patienten på ett åskådligt sätt kunde se hur stor portionen av ett födoämne skulle vara för att få ett visst mått av näringsämnen.

### Krävande arbete

Att lära många av dessa patienter att förstå sin diet är ett oerhört krävande arbete och fordrar både takt och diplomati av dietisten. Amerikanerna består ju av en sådan blandning av olika raser,



folkslag, religion och hudfärg! Många är också fattiga i en bemärkelse som vi här i Sverige sällan eller aldrig skådar, åtminstone inte i dagens läge.

På eftermiddagen gick jag ronden tillsammans med läkaren-diabetesspecialisten, en sjuksköterska samt dietisten. Då besöktes i första hand alla nya diabetespatienter, men också de, som uttryckt en önskan att få ett samtal samt de, som sjuksköterskan visste hade problem med sin mathållning. Man fick verkligen ett mycket starkt intryck av att ingen möda lämnades ospard för att i möjligaste mån hjälpa patienterna till rätta.

Ett oerhört intressant besök gjorde jag en av dagarna vid Frances Stern Food Clinic, födoämneskliniken vid Boston Dispensary. Denna klinik hade startats och under 20-talet föreståtts av en amerikansk dietitian Frances Stern, som alltså blev hedrad genom att för alltid få kliniken uppkallad efter sig. Vid sidan av diabeteskliniken fanns här även andra kliniker och dessutom ett program som var unikt även för Amerika, nämligen undervisning i näringslära till patienterna under väntetiden. Två dietister var anställda för enbart detta arbete.

#### Undervisning i väntrummet

Denna tanke till undervisning för patienterna medan de väntade på att få komma in till läkaren eller väntade på någon behandling, hade ovannämnda Frances Stern till upphovsman. Hon hade ofta sett patienter, i synnerhet barn, ner-

vösa, otåliga och högljudda under väntan på det »ovissa» och hon förstod att de bara skulle bli glada om de fick något att syssla med under väntetiden och dessutom: så utmärkt att här få ett tillfälle att till de unga lära ut vad var och en bör veta om kroppens behov av näringsämnen och andra därmed förknippade problem.

Så utarbetades en undervisningsmetod som var helt fascinerande och som på ett enkelt och lekfullt sätt lärde barnen några få enkla regler för riktiga matvanor, nämligen att kroppen behöver vissa ämnen för tillväxt och muskelbildning, för att må väl och få krafter för lek och arbete och att dessa ämnen — äggvita, fett och kolhydrater samt mineralämnen och vitaminer — finns att hämta i den mat vi äter.

Väntrummen gjordes attraktiva med stolar och bord målade i glada färger, blommor och växter, guldfiskar och böcker och framför allt tavlor och teckningar på väggarna, färgrika och konstruktiva, så att de kunde användas i undervisningen. De föreställde t. ex. barn i strålende sol vid badstranden för att understryka betydelsen av sol och frisk luft, sädesfält för att visa hur de växter ser ut som ger oss mjöl och bröd, marknadstorg med allehanda produkter, frukt, grönsaker etc.

Efter lektionen fick barnen själva rita, måla eller med andra material såsom färgat papper, sax och modellera, på sitt eget sätt visa hur de uppfattat lektionen, och det var många helt bedårande tavlor och andra saker som på detta sätt åstadkommits. Ett ut-



märkt sätt att redan i barnåren inpränta betydelsen av en väl balanserad kost!

### Injektionstekniken

Vid diabeteskliniken vid Frances Stern Food Clinic användes utbyteslistor ungefär av samma slag som de ovannämnda, men betydligt mera omfattande. Listorna var indelade efter näringsämnen, äggvita, fett och kolhydrater, i stället för efter födoämnen. Till kolhydratlistan hörde grönsaker, frukt, bröd, till äggvitelistan kött, fisk, ost, ägg, fågel och andra köttprodukter, till fettlistan smör, margarin, olja, nötter, grädde. Dessutom fanns en separat mjölklista, där som utbyte även gavs viss mängd ost. Kolhydratlistan angav att en portion från de mer kolhydratrika grönsakerna t. ex. morötter, var liktydigt i kalori-hänseende med två bitar socker, samma mått hade en portion av frukt eller bär, en portion bröd gav lika mycket kalorier som tre bitar socker.

En sak som skilde denna diabeteskliniken från andra var att dietisten här även undervisade i injektionsteknik, något som ju annars är förbehållet sjuksköterskorna. Man hade resonerat som så att när patienten ändå kom till Food Clinic för att undervisas i diet, var det lugnare för dem att samma person även tog hand om undervisningen i hur man själv ger sig insulin.

Vid denna Food Clinic praktiserar även läkarkandidater i tre månader under sitt fjärde studieår och får på så sätt en god inblick

## Svensk stiftelse för näringsforskning

Efter fleråriga utredningar och diskussioner har nu ett betydelsefullt initiativ tagits för svensk näringsforskning. Sålunda har en rad industrier och livsmedelsproducenter bildat en stiftelse benämnd Stiftelsen svensk närings-

---

i dietetik och de olika dieternas uppläggning.

Vid Harvard School of Public Health träffade jag två bekanta från förra gången nämligen Mrs. E. Caso och Dr. H. Wilkerson, bägge medlemmar i den kommitté som utarbetat de amerikanska utbyteslistorna. Mrs. Caso har numera övergivit diabetesdieten och ägnar sig åt undervisning och andra dietistiska problem. Dr. Wilkerson forskar i problemet huruvida mödrar, som föder onormalt stora barn har latent diabetes, om diabetes ligger i hennes släkt och om i så fall denna latent diabetes kan bli upptäckt i tid. Han försöker även finna en väg att förhindra att denna diabetes blir manifest hos henne.

Som framgår av denna rapport från mitt besök i USA var det ett digert men oerhört givande program jag hade i Boston. Icke mindre givande var mina studier i Washington, men till dem återkommer jag i ett senare nummer.

forskning för att stödja den vetenskapliga forskningen inom näringsläran och verka för en vidgad kontakt mellan näringslivet och forskningen.

Bland stiftarna märks Astra, Findus, Kooperativa förbundet, Kvarnindustriföreningen, Margarinbolaget, Sockerbolaget, Svenska bryggareföreningen, Sveriges lantbruksförbund och Sveriges vattenfabrikanters riksförbund. Stiftarna framhåller, att näringsforskningen har fått en allt större betydelse och att de svenska livsmedelsproducenterna har behov av att kunna utnyttja de nya rön, som ständigt kommer fram på detta forskningsområde.

Den nybildade stiftelsen beräknas få möjlighet att understödja svensk näringsforskning, följa inhemsk och utländsk forskning inom detta område och inte minst lämna de svenska livsmedelsproducenterna råd i olika frågor.

Stiftelsen kommer att förvaltas genom en styrelse, som utses av stiftelsens huvudmän. Dessa utgörs av stiftarna och de övriga personer eller företag, som förklarar sig villiga att understödja stiftelsens verksamhet. Minst hälften av styrelsen skall vara aktivt verkamma vetenskapsmän. Vid sidan av styrelsen kommer det att finnas en forskningsnämnd, vilken skall bestå av företrädare för sådana vetenskapliga ämnesområden, som anses vara av särskild betydelse för näringsforskningen. Utredningsarbetet för stiftelsen har skett under ledning av förre universitetskanslern Arthur Thomson.

## Vackra ita tänder

med det medicinska tuggummit

# V6

Utan socker — oskadligt för  
diabetiker — sparar tänderna!

1. Håller mun och svalg rena.
2. Ger vitare, renare färg åt tänderna.
3. Antiseptisk verkan.
4. Utvecklar vätesuperoxid i mindre mängd vid tuggandet.
5. Stimulerar salivflödet.
6. Välsmakande, uppfriskande.

Fås endast på apotek

### FERTIN

Farmaceutiska preparat

Tel. 130 03 - Vitemöllegatan 7 H  
MALMÖ



## MILLIONER

familjer i våra kulturländer konsumerar dagligen av Gringoires världsberömda specialiteter, såsom *Cakes au Rhum — Pain d'épices Royale au Miel = Honungsbröd*, särdeles välsmakande och hälsosamt, till the och kaffe godast med lite smör. *Biscottes au Gluten* (=goda rostade glutenbröd, rekommenderas av läkare för diabetiker och korpulenta). Ett fynd för konditorier och barer, restauranger m. m. Finnes i livs- och sjukvårdsaffärer landet runt samt i alla *Tempo*-butiker från Ystad till Kiruna. Postorder exp. från

NORDISKA KOMPANIET,  
NK-LIVS, Kungsgatan, Foresta, Stockholm  
CARL HÖGSTRÖM HAB, Stockholm  
TUBBIN & MELANDER AB, Norrköping  
m. fl.



Av Nancy Eriksson

Förbundsordföranden Nancy Eriksson rapporterar här om Internationella diabetesfederationens kongress den 10–14 juli i Genève. Mera material från kongressen kommer i vårt nästa nummer.

## Världskongress kring diabetes

Internationella Diabetesfederationen håller vart tredje år kongress. I år var Genève kongressstaden den 10–14 juli med ett intensivt program, som körde på fyra sektioner samtidigt, med 1.200 deltagare, därav 800 läkare. Kongressen måste betecknas som ett organisatoriskt underverk, och vad bättre är, som det medicinskt värdefullaste uppbådet som någonsin hållits för att komma diabetesgåtan på spåret.

Med glädje fann vi, att 23 svenska läkare deltog i kongressen, och 11 av dessa lämnade redogörelser för undersökningar och satt som kongressordförande. De rent medicinska ämnen som spelade särskilt stor roll på kongressen tycktes vara barndiabetes, (dr Larsson och dr Sterky, Stockholm), tablettbehandling (dr G. Engleson, Lund, om DBI), prediabetes (här kom folkundersökningarna in. Dr Mårtensson, Kalmar, lämnade redogörelse för Blekingeundersökningen, då dr Scherstén tyvärr hastigt in-

sjuknat) och fettomsättningen hos diabetiker, i vilket sammanhang kärlförändringar och kostförhållanden diskuterades. *Fullkomligt enhällig tycktes uppfattningen vara om den reglerade kostens absoluta nödvändighet för diabetiker.*

I anslutning till kongressen hade en stor utställning ordnats främst från läkemedelsfabrikerna och ett par diethem. Från de olika diabetikerförbunden hade kommit relativt litet material. Vidare visades filmer och dietmatlagning.

### Socialmedicin

En sektion sysslade helt med socialmedicinska frågor. Här hette rubrikerna Det diabetiska barnet, i skolan, på sommarkolonier, i hemmet. Även frågan om särskolor för diabetesbarn enligt tyskt mönster diskuterades. En annan grupp diskussioner rörde den åldrande diabetikern — här redogjordes för särskilda ålderdomshem och hembesökare i England. Ungdomar med



*Några av deltagarna i den internationella diabeteskongressen. Till vänster i den främre raden sitter förbundsordföranden fru Nancy Eriksson och docent Gunnar Engleson. Längst till höger professor C. H. Best, mannen som tillsammans med Banting upptäckte insulinet.*

diabetes skildrades strålande av en amerikansk läkare, som reagerade emot en alltför intensiv inriktning på den egna sjukdomen. I detta sammanhang kom en debatt om sport trots diabetes och till sist undersökningar om arbetsförmågan hos unga diabetiker. Redogörelserna gav mycket optimistiska fakta om ringa bortovaro, uthållighet och förmåga att klara även tungt arbete och arbete på obekvämtid.

Materialet som framlades var

överväldigande och skall efter hand komma fram i tidskriften Diabetes. I den sociala debatten yttrade sig förbundets båda lekmanrepresentanter Alexis Åsbrink och förbundsordföranden.

#### Ny ordförande

Organisatoriskt skedde vissa förändringar, i och med att ordföranden dr I. P. Hoet, Belgien, avgick och ledningen övertogs av dr

*Forts. på sid. 17*





»Den lämpligaste diabetikermaten är grönsaker...»

## Den sockersjukes dietlista måste följas

Av Anna-Lisa Wernersson

Ekonomiföreståndarinnan vid Eksjö lasarett, fröken Anna-Lisa Wernersson, har hållit ett föredrag om dietfrågor vid ett möte med diabetesföreningen i Eksjö. Föredraget, som granskats av överläkare Bertil von Ahn, återges här.

Diabetes är en sjukdom, som på senare år blivit allt mera vanlig, till stor del beroende på vår höga levnadsstandard.

Många äldre personer klarar sig bra utan insulin, dieten får där utgöra medicinen. Hos de yngre fordras oftast båda delarna.

Diabeteskosten liknar i många fall normalkosten men med undantag av vissa saker. Vi vill bjuda på en kost som är överkomlig i pris, god, omväxlande, fysiologiskt riktigt sammansatt och överkomlig, inte bara för dem som har

förmånen att äta hemma utan också för dem, som äro hänvisade till restauranger och matserveringar. Därmed inte sagt att allt som förekommer på matsedeln är tillåtet.

Dietlistan får vara den bestämmande faktorn för vad som är tillåtet eller inte. Vid all diabetesmatlagning bör en hushållsvåg finnas till hands, helst också en födoämnestabell, där kalorier, äggvita, fett, kolhydrater och vitaminer finnas upptagna. Bra är det även med en utbytestabell, särskilt gäller det grönsaker och dess kolhydrathalt.

Något som absolut är förbjudet för diabetikern är socker och sötsaker. Kolhydrater i denna form sugs snabbt upp ur magen och tarmen och det blir en snabb blodsockerstegring. Många vill till kaffet eller théet ha något sött och då finns det olika sötningsmedel att välja på, såsom Assugrin, Suckaryl, Bitsacketter, Sackarin och Hermesetas. Assugrin och Suckaryl äro värmebeständiga och flera av våra fruktkonserver äro just sötade med dessa sötningsmedel. Fruktsmaken hos dessa träder bättre fram och blir till sin fördel.

Förutom socker så äro bröd och mjöl, mjölk, potatis, rotfrukter och frukt våra största kolhydratkällor. 1 dl mjölk t. ex. innehåller 5 g kolhydrat. Kolhydraten är här mycket lätt resorberbar och mjölksockret sugs snabbt upp av blodet, i de övriga däremot är det mera svårresorberbart.

### Brödet

Vi börjar med brödet och mjölet.

Vårt svenska bröd är alldeles för sött, men de flesta tycker om det och vill ha det så, ovetande om hur skadligt det egentligen är. För diabetikern är det emellertid opassande, då är franskbrödet mera lämpligt men det finns också mindre sötade limpor såsom skånegrova brödet, tyskbagarlimpan och estniska limpan. I handeln förekommer också hårt bröd och rån av olika slag. Vår brödranson är 120 g per dag eller 4 st. skivor. De dagar det serveras gröt till frukost utbytes den ena brödskivan mot 30 g havregryn. Havregrynsgröt är för övrigt den enda grötsort som diabetikern får äta. Råggrahamsmjöl har högre kolhydrathalt liksom fallet är med risgryn och mannagryn. De båda senare fordrar också kokning i mjölk och det tillåter inte den dagliga mjölmängden.

Tjocka redde såser till kött och fisk är något som bör och måste undvikas av den diabetessjuke. Möjligtvis 3 g vetemjöl till redning av 1 dl vätska så att det blir en aning simmigt. I och med att säsen eller soppan reds minskas brödmängden med 11 kalorier. Sky i stället för sås är faktiskt lika gott om inte bättre bara man vänjer sig vid det och inte endast bättre utan också nyttigare.

Även söta kakor ingår i mjöl- och brödförbrukningen. Inte endast mjöl utan också fett ingår häri och eftersom det är bestämda mängder av bådadera är det bäst att helt och hållet låta bli. För dem som vill ha en kaka någon gång finns det recept på osötade sådana.

Potatis, ett av våra billigaste



födoämnen, bör varje dag ingå i kosten. Den innehåller förutom kolhydrat, även äggvita, kalium och inte att förglömma det viktiga C-vitaminet. 100 g potatis är den dagliga portionen.

### Grönsaker

Den lämpligaste diabetikermaten är grönsaker. De kunna tillagas på flera olika sätt och serveras antingen naturella eller råa, som det vanligtvis benämns, kokta, gratinerade eller stekta. Genom grönsakerna blir vitaminbehovet också tillgodosett. De äro dessutom nyttiga, mättande och närande och håller tarmen i gång på grund av sin stora cellulosa-halt och hindrar på så sätt förstoppning. Grönsakerna innehåller visserligen kolhydrat, men det tillföres i sådan form att det först måste brytas ned av tarmen innan det kan övergå till blodet. Det finns också grönsaker som äro så kolhydratfattiga att de kan ätas i fri mängd, sådana är t. ex. blekselleri, blomkål, brytbönor, chickore, dill, gräslök, persilja, gurka, vit- och rödkål, paprika, purjolök, rabarber, rädisor, spenat, selleri, sallad, sparris, svamp, tomat och vattenkrasse.

I dessa grönsaker håller kolhydrathalten sig mellan 1—6 %. Även om kolhydrathalten i dessa är så liten att de kunna ätas i fri mängd gör man det säkert inte, eftersom grönsaker ger en snar mättnadskänsla och äro ganska skrymmande. Av de här uppräknade ätes sallad, gurka, tomat, chickore, rädisor, paprika råa varför sig eller blandade i sallader med en dressing bestående av an-

tingen pressad citron, olja eller ärtikslag. Paprikan kan både serveras rå eller kärnas ur och förvällas och sedan fyllas med köttfärs och gräddas i ugn.

Paprikan finns i tre olika färger: grön, gul och röd. Den sistnämnda är den mildaste i smaken och då är den mest mogen och således då mest lämplig i sallader. Tomaterna kunna förvällas och stekas i ugn, blomkålen kan kokas eller gratineras men inte med en tjock gratinsås över utan enbart riven ost. Purjolöken tillredes på samma vis som blomkålen. Röd- och vitkål kokas, brynes eller ätes rå i sallader. Spenaten förvälles men lägges inte i tjock stuvning, enär till den åtgår mjöl och det tillåter inte brödmängden. Sellerin som har en stark smak användes som smaktillsats i soppor och grytor men den kan också förvällas och stekas utan panering. Bleksellerin ätes rå med ostkräm. Sparris kokas och ätes enbart eller tillsammans med andra grönsaker, svamp stekes men användes också i soppor. Dill, gräslök, persilja och vattenkrasse tjänstgör mest som garnityr, så där blir det inte fråga om några mängder åt gången.

### Glass olämplig

För grönsaker som har 7 % kolhydrathalt eller därutöver gäller ingen fri förbrukning. Till denna grupp hör: brysselkål, jordärtskockor, kålrötter, palsternackor, vaxbönor, rödbetor, morötter och arter antingen de äro färska eller konserverade. En diabetesportion arter motsvarar 25 g eller 1 mat-



sked. En dagsranson morötter motsvarar ungefär 50 g Den stora kategori som tycker om grönsaksstuvningar av olika slag bör vänja sig av med det, för särskilt i detta fallet är det något högst olämpligt. Grönsakerna äro både bättre och nyttigare utan stuvningar. Bäst är det med en aning smält margarin eller majsolja då vitaminerna lättare kunna tillgodogöras.

Till våra torkade grönsaker hör arter och bönor men de äro helt förbjudna eftersom kolhydrathalten i dessa är alldeles för hög.

Liksom grönsaker så bör frukt av något slag ingå i kosten varje dag och under bärtiderna även bär i begränsade mängder. Tack vare djupfrysningen har det lättare gått att erhålla vad som önskas alla tider av året. Frukten är lämplig som mellanmål och av de tre apelsiner som finns på matsejdeln kan den ena utbytas så att det blir efterrätt till middag. En diabetes efterrätt är inte värre att variera än en vanlig sådan när det finns så mycket att välja på. Rå frukt av olika slag är mycket lämplig. För den som hellre vill ha den kokt går det fint, eller tillreda den på andra sätt såsom i sallader, stekt i gelé eller i puréform. I handeln förekommer konserverad frukt av olika slag såsom aprikoser, persikor, ananas, äpplen, päron, krusbär och fruktcocktail. Alla sötade med ett värmebeständigt sötningsmedel eller inlagda i juice.

På senare tid har det även börjat tillverkas diabetikerglass. Den är ingen idealisk efterrätt på grund av sin stora fetthalt.

Efter soppa är den obligatoriska desserten tunna pannkakor men här kunna de utbytas mot omelett på 1 ägg och 2 matskedar vatten och fyllas med ett osötat mos eller osötade bär.

### Mjölken »farlig»

En av våra viktigaste kalkkällor är mjölken men eftersom den är rik på mjölksocker är den inte någon lämplig dryck för diabetikern enär mjölksockret går direkt till blodet. Ett ordinärt glas mjölk motsvarar 2 dl och kolhydratmängden häri är densamma som i två sockerbitar. Enligt föreskrifterna är den tillåtna mängden mjölk 4 dl per dag och därutöver ingenting av vare sig fil- eller kärnmjolk. Grädde är också något som bör användas så lite som möjligt. Här är det fettet som utgör hindret. Någon enstaka gång kan 5 g margarin bytas ut mot 5 g eller 1 tesked vispgrädde.

Smör och margarin har samma fetthalt. Ett för diabetikern lämpligt margarin är det medicinska. Enligt föreskrifterna är den tillåtna mängden 40 g per dag och häri ingår även det som behövs för stekning. I detta fallet är det bäst med någon vegetabilisk olja. Antingen cottonolja eller majsolja. Majsoljan innehåller fler omättade fettsyror till hjälp att förebygga vår farligaste folksjukdom, åderförkalkning. Osten får vara en av våra magra sorter med 30 % fetthalt, antingen herrgårds-, svecia- eller sydost.

Vår stora äggvitekälla är kött eller fisk. 300 g fisk eller 200 g kött är tillåtet per dag. Därmed nu inte





*Fisk innehåller fleromättade fettsyror*

sagt att man en dag skall äta bara kött och nästa dag bara fisk utan bäst är om det på samma dag serveras båda delarna, då givetvis i mindre mängd. Att köttmängden är mindre än fiskmängden beror på att den förra har större fettmängd än den senare. Även här har djupfrysningen kommit till stor nytta eftersom det förr var svårt för många att få fisk alla tider på året. Alla fisksorter äro emellertid inte tillåtna, såsom ål, makrill, fet sill eller lax som ju äro relativt feta. Även köttet gäller samma sak. Det finns ox-

kalv- och fläskkött att välja på. Av fläskköttet så tillhör skinkan konstigt nog det som är mest magert. Lever är inte lämpligt då det har hög kolesterolhalt och kolesterolen lagrar sig i blodkärlen. Båda sorterna få antingen kokas eller stekas men ingen panering av något slag. Enär endast små mängder fett är tillåtna för stekning går det bäst att steka på grillpanna eller i papper.

Till avdelningen fisk räknas också räkor, hummer, krabba, ostron, musslor och kräftor. De är samtliga delikatesser och förekom-

## Testamente

För vetenskaplig forskning rörande sockersjuka har framlidne föreståndaren Eric Marcusson och hans hustru Karin testamenterat sin kvarlåtenskap till Göteborgs universitet. Sedan vissa legat m. m. utgått har universitetet fått mota bortåt 43.000 kr. i kontanter samt ett 100-tal aktier i Götaverken, Volvo, Boliden m. fl. bolag.

---

mer inte så ofta på matsedeln utan endast någon gång då och då.

Vid all matlagning fordras inte enbart råvaror utan även smaksättning. Vad är det med en aldrig så fin rätt om den inte har rätta smaken. För diabetikerna äro alla kryddor tillåtna och särskilt i detta fall är det viktigt med en pikant smaksättning. Det är också roligt att själv få experimentera sig fram till vad som blir godast och här om inte någon annanstans får den egna smaken spela in.

Det gäller att undvika för stora och kraftiga måltider. Bäst är det med mindre och tätare, ungefär 3—4 timmar mellan varje med undantag av natten, 2—3 mellanmål per dag bestående av kaffe eller the eller frukt av något slag. Bra går det också att byta ut frukten mot juice som det ju finns flera olika sorter av.

Dietlistan får här utgöra den stora grunden. Slarva inte en gång, för en gång blir ofta många gånger. Bäst är att följa de råd som givits.

## VÄRLDSKONGRESS...

*Forts. från sid. 11*

H. F. Root, USA, överläkare på en mycket känd diabetesklinik i Boston. Förutvarande sekreteraren J. G. L. Jackson, London, lämnade sin post för att helt ägna sig åt det engelska diabetesförbundet, och i stället valdes dr J. J. Witte, Utrecht. I styrelsen representeras Skandinavien av bokhandlare V. Steenberg, Köpenhamn.

I årets kongressbeslut om nya stadgar gjordes den ändringen, att styrelseledamöterna icke väljes personligen utan som representanter för ett land och alltså vid förfall får ersättas av någon annan från samma land.

Till den avgående sekreteraren Jackson står vi i stor tacksamhetskuld för hans utomordentliga arbete med att hålla samman förberedelserna för en världskongress. Vi hälsar också med största förtroende den unge diabetesläkaren Witte som nu skall bli vårt internationella samvete.

Nästa kongress blir i Toronto 1964.

---

## DANSK MODELL...

*Forts. från sid. 3*

och som nu tages i anspråk för vårt ungdomsinternat i Skattungbyn, skulle säkerligen kunna utnyttjas även för mamma-barnkurser. Förbundet bör pröva tanken på sådana kurser, att de behövs vet vi redan.

*Waney Eriksson*



Sir Frederick Banting var som bekant en av de två kanadensiska vetenskapsmän som fick Nobelpriset för sin upptäckt av insulinet. Han härstammade på fädernet från en irländsk utvandrare, som slagit sig ned i de kanadensiska vildmarkerna.



*Sir Frederick Grant Banting*

## Sir Frederick Banting — insulinets upptäckare

Genom insulinets upptäckande har Sir Frederick Grant Banting för alla tider skaffat sig en plats i historien. Det är till honom tiotusentals sockersjuka och föräldrar till sockersjuka i vårt land måste rikta sitt tack, ty utan insulinets hjälp skulle många av dessa människor icke längre kunna leva.

### En medicinsk triumf

Insulinets tillkomst är en av den medicinska vetenskapens stora triumfer. Dess betydelse kanske bäst förstås av dem, som stått vid det sockersjuka barnets dödsbädd. Då sker underverket: Några milligram

insulin insprutas under huden och återskänker det döende barnet livet. Hälsans färg återvänder på de uttorkade kinderna och efter några dagar vet ingen utomstående något om det dödsdrama som utspelats.

Kanadensaren Sir Frederick Banting blev den utvalde att skänka insulinets välsignelse till de sockersjuka. Hans gärning har för alla tider givit honom en hedersplats bland den medicinska vetenskapens stora män. Här nedan följer några personliga skisser från hans verksamma liv.

Fred Banting kunde blivit lantbrukare liksom sin far och sina

äldre bröder, ty han hyste en stark kärlek till den lantgård, där han tillbringade sina pojkkår. Han kunde ha blivit präst, om hans far fått sin vilja igenom, och under åtskilliga år började Fred, vilken tolkade sin önskan att hjälpa nödställda människor såsom en kallelse till ett heligt ämbete, bereda sig för att träda upp i predikstolen. Han kunde även ha blivit konstnär, om det i hans lilla barndomsvärld funnits någon, som kunnat drömma sig »Konsten» som en möjlig bana för en man, ty landsbygdens skönhet var honom till aldrig upphörande glädje, vilken han gjorde sitt bästa att fånga i naiva otuktade skisser.

Då han befann sig i den ålder, när en man måste välja levnadsbana, inträffade åtskilligt, som skulle forma hans gryende ärelystnad fast han fortfarande var omedveten därom — och inrikta den mot medicinens område. Han förblev allt framgent en smula bonde i sin känsla för jorden, en aning präst i sin religiösa iver att tjäna andra och en smula konstnär i sina känslor och sitt val av hobbies.

### **Teologie studerande**

Först bestämdes det att Fred Banting skulle bereda sig för metodistpastorns kall och han for därför till Toronto hösten 1910 för att inträda i teologiska fakulteten av Victoria College. Hans föräldrar var stolta och tacksamma över sonens planer. Men det dröjde inte länge förrän Fred insåg att hans håg stod till medicin. Men han vågade inte direkt meddela sina föräldrar genast utan stannade kvar

ett helt år vid teologiska fakulteten. Först vid slutet av andra terminen skrev han sålunda ett brev till fadern och omtalade att hans gebit inte var teologi utan medicin.

### **En besviken fader**

Det råder inget tvivel om att fadern blev djupt besviken. En levnadsbana som läkare kunde nog vara bra den också, men han kunde inte inse att den i värde mätte sig med ett liv i kyrkans tjänst. Hans stora dröm hade varit att få se en av sina söner bekläda prästens kall, och nu svek den son han valt ut och kostat på undervisning vid universitetet.

Men ödet ville att Bantings framtidsplaner, liksom så många andra ungdomars skulle avbrytas av kriget. Han hade endast fullgjort två år av sin medicinkurs, då det tragiska krigsutbrottet i Europa kastade sin skugga framför sig. Sommaren 1915 tog han därför värvning i fältläkarkåren som menig där han snart nog befordrades till stabssergeant. Efter en kort tid återvände han till studierna och i december 1916 befann sig Banting, efter en påskyndad examen, liksom de flesta av sina kurskamrater, på andra sidan havet bärande kaptens grad.

### **Hem från kriget**

Våren och sommaren 1919 kände Fred Banting detsamma som många krigsveteran att det var utomordentligt trevligt att komma hem och tas emot som en hjälte, men hur skulle han nu kunna tjäna sitt bröd? Här stod han nu vid nära tjuogoåttå års ålder, och med



undantag för några år som armékirurg, hade han knappast börjat sin bana, han hade inte ens gjort sina år som underläkare.

#### En fruktansvärd motståndare

När Fred Banting på våren 1921 valde att ta upp kampen mot sockersjukan, grep han sig an med en fruktansvärd motståndare. 1922 framställde Banting tillsammans med J. Macleod och sina två jämnåriga studentkamrater, Best och Collip, bukspottkörtelns hormon, insulinet. Denna upptäckt, för vilken Banting och Macleod 1923 belönades med Nobelpriset i medicin, vilket pristagarna sedermera delade med sina båda medarbetare, fastställde definitivt att sockersjukan beror på en otillräcklig avsondring av insulin från bukspottkörteln.

I denna artikel behandlas inte insulinets upptäckt ur medicinsk synpunkt. Otaliga vittnesbörd finns i journaler och avhandlingar, som mer än något annat ger bevis för den stora upptäckstens enorma betydelse för människosläktet.

#### Nobelpris ger nobelpris

När insulinet först blev tillgängligt för allmänt bruk år 1922 var doktor Minot — läkare i Boston — allvarligt sockersjuk och hans utsikter att bli frisk var mycket små. Tre år senare upptäckte han tillsammans med William P. Murphy, efter att ha blivit frisk genom insulinet, leverdiet-kuren mot pernicios anemi, vilken dittills betraktats som en obotlig sjukdom. 1934 mottog doktorerna Minot och Murphy samt patologen professor

George H. Wipple från Rochester, New York, Nobelpriset för fullkommandet av denna behandling, som då hade räddat livet på tusentals människor. Det tycktes Banting som en belöning med ränta på ränta att doktor Minot — en sockersjuk som hade insulinet att tacka för sitt liv — i sin tur kunde rädda otaliga liv.

När kriget år 1939 kastade sin skugga över världen var Banting just i färd med att uppleva en lycklig period i sitt liv. Han hyste djärva forskningsplaner, men genom att han tillhörde armén blev han ett offer för krigstidens rastlöshet. Hans militära överordnade önskade använda hans kapacitet på hemmafronten, men han fordrade ett mera ansträngande arbete. Minnen från det förra kriget strömmade över honom och han kände att hans plats i kampen för den civilisation han tillhörde var vid en fältambulans eller en bataljons förbandsplats. Hans intuition sade honom att detta världskrig var ett vetenskapens krig lika mycket som de väpnade soldaternas. Han ville emellertid inte vara i säkerhet i ett kanadensiskt laboratorium, även om han kunde uträtta mera där, när andra män var i fara i fält.

Mitt under brinnande krig slöt emellertid Fred Bantings liv. Han skulle med en bombare flyga över till England i början av 1941. Men han kom aldrig fram. Planet tvingades av snötjocka att nödlanda omkring 200 km nordväst om St Johns på Newfoundland.

Därmed slocknade också ett intressant människoöde.

(Ur *Hälso-Vännen*)

# FINDUS OSOCKRAT

men ej osötat

## ger omväxling i kosten



**Äppelmos**  
8—10% socker  
ca 60 kalorier  
per 100 g



**Lingonsylt**  
5—7% socker  
ca 50 kalorier  
per 100 g



**Svart  
vinbärssaft**  
4—5% socker  
ca 50 kalorier  
per 100 g

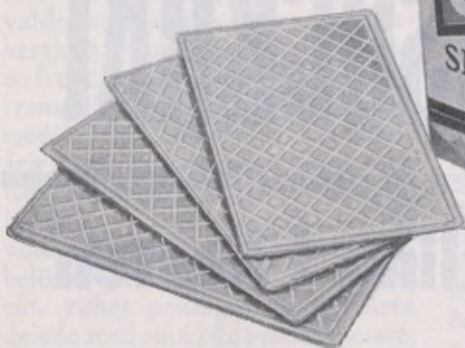
Produkterna är sötade med det moderna sötningsmedlet natriumcyklat, som är helt ofarligt ur diabetikersynpunkt. De innehåller endast frukternas och bärens naturliga socker. (Rådfråga dock alltid läkare vid sträng sockerdiet).

**Findus osokrat —  
Äppelmos, Lingonsylt  
och Svart vinbärssaft  
ger färg och smak  
åt dietkosten.**



# Örebro

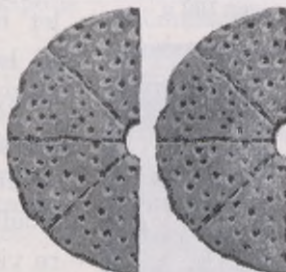
## SMÖRGÅSRÅN



*Sockerfria - delikata*

A B ÖREBRO KEXFABRIK ÖREBRO

**"Sveriges  
riktigaste  
bröd"**



**OBS!**

Kakorna förpackas två och två i praktiska polyeten-påsar och är lätta att bryta till lagom stora smörgåsar.

### **GROVKAKA**

En härligt god och hälsoriktig kaka bakad av fullkornsvete, fullkornsråg och färsk bryggerijäst. Berikad med fångmjöl och soyabönsmjöl. Helt osötad.

### **SKÄRGÅRDSKAKA**

Bakas som Grovkakan men med tillsats av surdeg. Alla kakorna torkas med fördel till verkligt aromatiskt och hälsosamt knäckebröd.

### **GRAHAMSKAKA**

En ny fullkornsprodukt med ljuvlig vefearom. Som fett används ren växtolja och soya-bönslecithin. Den korta bakningstiden bevarar näringsvärdet.

**Kakorna finns i landets hälsokostbodrar och kan även rekvireras från NaKo, Sturegatan 23, Sundbyberg.**

Box 1084 Göteborg 4

# pååls bröd

## Bertil Scherstén död

Överläkaren vid centrallasarettets i Karlskrona medicinska avdelning docent *Bertil Scherstén* avled den 20/7, 56 år gammal.

Han tillhörde förbundets läkarråd sedan dess tillkomst 1954. Läkarrådet hade i honom både en vetenskapsman och en god kliniker, beredd att offra mycket för sina patienter. Med den stora socialmedicinska folkundersökningen på diabetes i Blekinge län, som han just genomfört, har han gjort en banbrytande gärning. Dr Scherstén hade personligt mod nog och organisatorisk talang att driva igenom företaget. Tyvärr fick han inte

presentera undersökningen själv på världskongressen i Genève. Han insjuknade strax före kongressen, och nu har han lämnat oss för alltid.

I Svenska Diabetesförbundet känns förlusten svår. I tusentals diabetikerhem kommer man att nämna Bertil Scherstén med tacksamhet och säga, att han gjorde mycket gott för de sockersjuka.

Jordfästningen skedde i Lund. Vid baren gav fru Nancy Eriksson uttryck för förbundets sorg, och hr Stranke framförde ett tack från Blekinge läns diabetiker.

## Prenumerera på Diabetes

Cernitin sårsalva innehåller ett mikrobiologiskt digerat framställt av äkta Cernelle-Pollen. Rikt på vitaminer, enzymer och hormonliknande ämnen ● Synnerligen lämplig för diabetiker hos vilka infektionsrisken i injektionsområdet är uppenbar



Säljes i apotek, hälsokostaffärer och andra specialaffärer

Generalagent AB ANJO, Hålsingborg



# Frihet

från  
ängslan



## -frihet att njuta av livet



Med CLINITEST och ACETEST kan Ni var som helst och när som helst undersöka urinen med avseende på socker och syra.

**CLINITEST**



**ACETEST**



för socker i urinen.

En CLINITEST - reagentt placeras i ett provrör med 5 droppar urin och 10 droppar vatten. Jämför 15 sekunder efter det att reaktionen har upphört färgen i provröret med CLINITEST färgskala.

för syra i urinen.

En droppe urin placeras på en ACETEST-reagentt. Jämför efter 30 sekunder färgen med ACETEST färgskala.

**CLINITEST** och **ACETEST** finns på apotek.



**AMES  
COMPANY**

Division of  
Miles Laboratories Ltd.,  
England



## FRÅN VÅRA FÖRENINGAR

### ÖRNSKÖLDSVIK

Norra Ångermanlands Diabetesförening har hållit sitt vårmöte på församlingshemmet i Arnäsfall utanför Örnsköldsvik. Ett sextio-tal föreningsmedlemmar hade mött upp jämte ett flertal inbjudna läkare från lasarettet i Örnsköldsvik. Dagens föredragshållare var fru Nancy Eriksson, som talade om »Diabetikerna och samhället». Hon tog upp tre huvudfrågor till debatt, nämligen 1) är diabetikern handikappad?, 2) de sociala försäkringsformerna och 3) den medicinska vården. Efter det intressanta föredraget följde en kaffepaus, då fyra fruar från Arnäsfall bjöd på gott kaffe och hembakat sockerfritt bröd. Därefter vidtog en livlig diskussion i anslutning till fru Erikssons föredrag, varvid flera av de inbjudna läkarna yttrade sig. En av föreningsmedlemmarna tog upp skolfrukostarna och därmed sammanhängande kostproblem till diskussion. Han efterlyste ändring av nuvarande förhållanden, då ett skolbarn med diabetes icke har möjlighet att erhålla för honom lämplig kost, när matsedeln vissa dagar upptar kolhydratrika rätter.

### EKSJÖ

Diabetesföreningen i Eksjö med omnejd har haft årsmöte, varvid

konstaterades att antalet medlemmar nu är 52, därav en del från Vetlanda, Mariannelund, Nässjö och Aneby. Föreningen planerar att i vår söka kontakt med föräldrar till diabetessjuka barn i och för ordnande av sommarkolonivård. Intresserade kan i det avseendet vända sig till styrelsen.

Styrelsen fick följande sammansättning: Erik Bergman, Medalby, ordförande, Yngve Borg, Eksjö, vice ordförande, Joel Martinsson, Eksjö, sekreterare, Carl-Axel Boman, Eksjö, vice sekreterare, Karl Erik Fransson, Eksjö, kassaförvaltare. — Eksjö stad har anvisat 500 kr till föreningens verksamhet. Föreningen har även gjort framställningar hos Höreda och Mariannelunds kommuner om anslag till föreningens verksamhet.

Vid årsmötet förekom även kaffe, lotteri och underhållning. För den sistnämnda punkten svarade fru Granath och hennes 6-årige son som utförde musik och sjöng ett antal vackra sånger.

### HÄLSINGBORG

Diabetesföreningen i Hälsingborg m. o. höll månadsmöte den 2 maj i Temperancelokalen. Vi hade ett mycket välbesökt möte, föreningen är mycket livaktig, nya medlemmar kommer med varje gång.



Ordf. kunde hälsa en stor skara välkommen.

Det beslöts att utanordna ett be-  
lopp av 125 kr att fördelas mellan  
tre medlemmar som hjälp till se-  
mestern.

En livlig diskussion utspann sig,  
om vart vår sommarutflykt skulle  
ställas i år. Olika förslag fram-  
kom, eventuellt blir det Vallbo i  
Åstorp. — Ett varulotteri har be-  
viljats med 5.000 lotter. — Herr  
Emanuelsson visade oss den Nors-  
ka filmen »Jag har fått socker-  
sjuka». Vi fick där se hur en illa  
skött sjukdom kan gestalta sig,  
vilka komplikationer som kan  
uppträda om man slarvar med diet  
och insulin.

#### STRANDABYGDEN

Strandabygdens diabetesförening  
har hållit årsmöte i Brandts mat-  
salar. Förhandlingarna leddes av  
ordf. hr Sig. Axblom, Blomster-  
måla. Förslag till stadgar antogs.  
Prenumeration kollektivt skall ske  
å tidskriften »Diabetes» för år  
1961. Kassen har omslutit kronor  
137: 25. Medlemsantalet var vid  
årets slut 11. Styrelsen omvaldes  
och består av hr Sigurd Axblom,  
Blomstermåla, ordf., fru Ingrid  
Sandell, Mönsterås, kassör, C V  
Jonsson, Solberga, sekr., samt Al-  
lan Karlsson och Gun Johansson,  
Blomstermåla. Till revisorer val-  
des Hjalmar Johansson och Signe  
Helling, Mönsterås.

#### GÄVLE

Föreningen för Sockersjuka i Gäv-  
le har hållit årsmöte på Textilgår-  
den i närvaro av ett 30-tal med-

lemmar. Mötet godkände styrel-  
sens förslag om att kr 700: — skall  
överlämnas till Svenska Diabetes-  
förbundets forskningsfond. Mötet  
beslöt vidare att föreningen skulle  
ansöka om att få anordna ett nytt  
varulotteri på torget samt ansöka  
om ekonomiskt bidrag från Gävle  
stad.

Efter det att mötesförhandling-  
arna avslutats, vidtog samkväm  
med kaffedrickning varvid kamer  
Malmström visade färgbilder  
från en resa i Italien.

#### KRISTINEHAMN

Diabetesföreningen har hållit års-  
möte på KFUM under Curt Lars-  
sons ordförandeskap. Styrelse- och  
revisionsberättelserna upplästes  
och ansvarsfrihet beviljades. Kas-  
saomslutningen balanserade på kr  
11.410: 83 med en utgående be-  
hållning på 5.141: 46. Föreningen  
har till forskningsfonden bidragit  
med 2.000 kr.

Styrelse för det kommande ar-  
betsåret blev: Curt Larsson, ordf.,  
Eva Persson, kassör, Gunnar  
Carlsson, sekr. Övriga: Sven Stei-  
ner, Märta Carlsson, Bengt Nils-  
son och Rutger Olsson. Revisorer  
blev Sven Persson och Greta  
Larsson. Årsavgiften blev 10 kr  
per år, och i den avgiften ingår  
tidskriften Diabetes. En bandin-  
spelning av ett sockersjukeföre-  
drag av dr Bo Andersson, Stock-  
holm, uppskattades.

Sju nya medlemmar anmälde  
inträde. Två intresserade från  
Karlstad övervar årsmötet. Vidare  
förekom kaffeservering och mu-  
sikunderhållning.



## SANDVIKEN

Diabetesföreningen i Sandviken m. o. har hållit vårmöte den 5 maj i Barrsättrasalen i Sandviken under ledning av Gustav Zetterberg. Före förhandlingarna ägnades en tyst minut åt minnet av avlidna fru Ellen Blom, som var en av de första medlemmarna i föreningen.

Ordföranden rapporterade från sammanträdet med samarbetskommittén för partiellt arbetsföra.

Beträffande sockersjuka barn som kan beredas plats på sommarkolonier beslutades, att för medlemmar som erhåller bidrag från Majblommekommittén och socialvårdsbyrån med 10 kr. skall föreningen erlagga resterande belopp av avgiften. För närvarande undersöks möjligheten att erhålla resebidrag från Lions Club.

Ett förslag om att ekonomiförestandarinnan Ulla Sahléns bok Kost för diabetiker skall inköpas och cirkulera bland intresserade medlemmar bifölls.

Efter förhandlingarna serverades kaffe. Kyrkoskrivare L. O. Edlund visade vackra färgbilder, och komminister C. G. Smedshamar höll ett trevligt anförande.

## VÄSTERBERGSLAGEN

Västerbergslagens diabetesförening har haft vårmöte i Folkets hus, Blötberget. Där diskuterade man bl. a. möjligheten att få till stånd en sommarkoloni för sockersjuka barn och de kommunala anslag som skulle kunna fås till detta ändamål. En ny medlem invaldes innan Unga Örnar, Blötberget, svarade för underhållningen, vilket livligt uppskattades. Det trev-

liga mötet avslutades med kaffe och dopp, varunder det beslöts att styrelsen skulle undersöka var och när nästa möte skall hållas.

## ARVIKA

Arvika m. o. diabetesförening har haft årsmöte under ordförandeskap av folkskollärare Ulf Odendahall. Av verksamhetsberättelsen framgick bl. a., att intresset för föreningen är i stigande. Till riksförbundets forskningsfond har lämnats ett anslag på 200 kr. Årsavgiften bestämdes till 10 kr.

En kommitté tillsattes för att ordna en gemensam festlighet eller sällskapsresa under sommarens lopp. Efter förhandlingarna vidtog en stunds trevligt och gemytligt samkväm kring kaffebordet.

## KALMAR

Diabetesföreningen i Kalmar med omnejd har hållit möte under Bernt Willy Hagströms ordförandeskap. Fem nya medlemmar rapporterades. Lotteri till forskningsändamål har beviljats. Man beslöt ordna bussutflykt till Blomstergården i Blekinge till sommaren. Redaktör Wilhelm Mauritz underhöll med ett kåseri, som belönades med hjärtliga applåder.

## KRISTIANSTAD

Kristianstads Diabetesförening har hållit årsmöte på hotell Royal. Föreningens ordförande, stadskamrer K. Eriksson, hälsade välkommen. Rapport lämnades om föreningens tombola på Lilla Torg, vilken gav ett netto på 1.500 kr. Årsmötet beslöt anslå 500 kr till



förbundets hjälpstiftelse. Vidare beslöt man att till centrallasaretet inköpa Bo Anderssons bok om sockersjukans behandling.

Efter förhandlingarna visade rektor Axel Ljunggren, Knislinge, färgbilder från utlandsresor.

Föreningen har 58 medlemmar. Under året har hållits tre sammanträden med föredrag. Föreningen har under året till förbundets forskningsfond överlämnat sammanlagt 1.500 kr i enlighet med föreningsbeslut.

### NORRKÖPING

De sockersjukas förening i Norrköping med omnejd har hållit årsmöte i Hemgården. Ordföranden Rikard Olsson hälsade välkommen, och förhandlingarna leddes av hr Nils Strid. I styrelsen nyvaldes efter hrr Strid och C. E. Löfdahl, som undanbett sig omval, hrr O. Jonsson och Trysell. Revisorer blev hrr S. Wibom, Löfdahl och fröken Ester Morath. Föreningen skall i år liksom tidigare bekosta vistelse på sommarkoloni för ett eller två sockersjuka barn. Hr Rikard Olsson meddelade att Svenska Diabetesförbundet anslagit 75.000 kr till forskningen för de sockersjuka. Summan har fördelats på ett antal läkare som arbetar med problem på detta område. Ordföranden tackade de avgående styrelseledamöterna för ett mångårigt och förtjänstfullt arbete samt överlämnade blommor. Efter avslutade förhandlingar bjöds på underhållning av hr Ture Aronsson. En monter med osockrade varor vann besökarnas uppskattande intresse.

### UDDEVALLA

Uddevalla Diabetesförening m. o. har hållit årsmöte under ordförandeskap av Gert Blomqvist. Avslutningen var rekordartad. Års- och revisionsberättelserna godkändes. Till styrelse för år 1961 omvaldes: Gert Blomqvist ordf., dr Tage Hedberg v. ordf., Olof Olsson kassör, Gullan Larsson sek., Bengt Andersson och Erik Villeborg.

Bland besluten kan nämnas att föreningen anslag ett betydande belopp till förbundets forskningsfond. Efter årsmötesförhandlingarna höll överläkare Olof Ljung ett synnerligen intressant föredrag om sockersjuka och de medel som i dag står den sjuke till buds. Föredragshållaren besvarade sedan en del frågor som ställdes av medlemmarna.

### BLEKINGE

Länets sockersjuförening hade den 4 juni anordnat en sommarutflykt till sommarhemmet i Emmeryd och Långasjöns semesterhem i Asarum.

Från Stortorget i Karlskrona gick färden på morgonen i det vackra försommarvädret med buss och egna bilar till sommarhemmet i Emmeryd som första anhalt. Här välkomnade föreningens ordförande, Yngve Stranke, som även redogjorde för dagens program. Kaffe serverades i gröngräset. För att förstärka reskassan såldes ett lotteri med högsta vinsten bestående av en större korg med konserver skänkta av Konsum. Den lycklige vinnaren blev Thure Nilsson.

Efter det att resenärerna hade konsumerat medförd matsäck och grundligt inspekterat fastighetens tre rum, kök och hall på nedre våningen och fyra rum och hall på den övre samt dess 4.000 kvm vackra skogstomt gick färden vidare genom landskapets fagra nejder till Konvalescenternas semesterhem vid Långasjön. Här bjöd hemmets föreståndarinna, fru Alva Bengtsson, resenärerna välkomna, varefter smörgåsborden serverades i hemmets vackra trädgård vid Långasjöns badstrand. En av hemmets vänliga inackorderingar underhöll med utmärkt dragspelsmusik. Hemmet, som äges och drives av landstinget, har nu existerat i tio år.

Kl. 16.30 vinkades farväl till vännerna på sommarhemmet och färden ställdes hemåt mot Karlskrona varvid stämningen i bussen hölls på toppen bl. a. av fru Hulda Jönsson som allsångsledare. Kl. 18.00 var man hemma igen efter en trevlig och lyckad utflykt.

## KARLSKOGA

Karlskoga Diabetikerförening invigde den 11 juni sitt sommarhem vid Lonnsjön. Ordföranden Nils Andersson hälsade den talrika menigheten välkommen och förklarade med några ord hemmet invigt. Gunnar Andersson talade på konvalescentföreningens vägnar och lyckönskade till förvärvet, varpå Kristinehamns Diabetikerförenings ordförande Gunnar Carlsson med fru talade och överlämnade gåvor.

Karlskogaföreningen bjöd samtliga på kaffe och smörgås. Avdelningen beslutade även att över-

lämna kr. 500 till Forskningsfonden.

Inköpet av den trivsamma stugan har kunnat ske med hjälp av stadens anslag; från en firma har avdelningen fått porslin, från en annan utrustning till köket. Ett par av avdelningens snickarkunniga medlemmar har arbetat om hela köket och gjort ny inredning, där inte ens den rostfria diskbänken med avlopp saknas. Övrig inredning av olika slag har medlemmarna själva beställt och nu finns även en boksamling på 50 böcker att tillgå.

Stugan ligger på terrassformad terräng invid sjöstranden och kommer att bli ett efterlängtat mål för alla de diabetiker som ej kan eller orkar resa längre ut i världen utan måste stanna i hemorten. Det är med tacksamhet vi anser oss stå vid ett mål, för vilket vi mest kan tacka vår initiativrike ordförande Nils Andersson.

## LANDSKRONA

Föreningen för sockersjuka, Landskrona, har haft utfärd till Danmark där bl. a. en hel del konst och kulturella ting beskådades. I resan deltog ett 40-tal medlemmar som transporterades över sundet med en av tuborgfärjorna. Föreningens ordförande Sture Ekholm hälsade välkommen. Färden gick över Nordsjälland med en första anhalt i Hilleröd för måltid på hotell Köpenhamn efter promenad i kung Frederik VII:s slottspark. Ett besök gjordes också på Frederiksborgs slott och dess slottskyrka med sin rikliga utsmyckning samt på Akvariet i Charlottenlund.



# Svenska Diabetesförbundets lokalföreningar

## **ALINGSÅS:**

*Diabetesföreningen i Alingsås m. o.*  
Alf Gustafsson, Viktoriagatan 9 C,  
tfn 0322/135 14

## **ARVIKA:**

*Arvika m. o. Diabetesförening*  
Ulf Odenhall, Box 5159, tfn 0570/105 05

## **AVESTA:**

*Föreningen för Sockersjuka i Avesta m. o.*  
Alf Nygren, Myntg. 30, tfn 0226/582 67

## **BODEN:**

*Diabetesföreningen Boden m. o.*  
John Ek, Lundagårdsgatan 9 C,  
tfn 0921/154 42

## **BORLÄNGE:**

*Sockersjuföreningen i Borlänge m. o.*  
Harry Tjernberg, Majorsgatan 6,  
tfn 0243/145 42

## **BORÅS:**

*Diabetesföreningen i Borås m. o.*  
Sven Karlsson, Box 740 Sandhult,  
tfn 033/430 66

## **EKSJÖ:**

*Diabetesföreningen i Eksjö m. o.*  
Joel Martinsson, Ydreväg. 11, tfn 1011

## **ESKILSTUNA:**

*Eskilstuna Sockersjuförening*  
Rune Sandberg, Klostersgatan 47,  
tfn 016/355 30

## **FALUN:**

*Föreningen för Sockersjuka i Falun m. o.*  
Carl-Erik Axne, Daljunkaregatan 9 A,  
tfn 147 48

## **GÄVLE:**

*Föreningen för Sockersjuka i Gävle*  
Börje Söderberg, Urbergsterrassen 71,  
tfn 026/136 97

## **GÖTEBORG:**

*Diabetesföreningen i Göteborg m. o.*  
Kurt Sandsjö, Sadelmakareg. 10, Gbg N,  
tfn 031/26 24 56

## **HALLSTAHAMMAR:**

*Sockersjuföreningen i Hallstahammar*  
Bror H. Axell, Oxelbacksvägen 6,  
tfn 0220/119 19

## **HALMSTAD:**

*Diabetesföreningen i Halmstad m. o.*  
Eric Carlsson, Magn. Stenbocksv. 44,  
tfn 036/111 46

## **HEDEMORA:**

*Hedemoraortens Diabetesförening*  
Arne Brigne, Verkstadsgat. 1, tfn 176

## **HUDIKSVALL:**

*Nordvästra Hälsinglands Diabetes-  
förening*  
Martin Dahlberg, Skarmyra, Sörforsa,  
tfn 143

## **HÄLSINGBORG:**

*Diabetesföreningen i Hälsingborg m. o.*  
Fru Signe Andersson, Mell. Stenbocks-  
gatan 39 B, tfn 042/166 10

## **HÄRNÖSAND:**

*Södra Ångermanlands Diabetesförening*  
Carl F. Modig, Bondsjögatan 4 A,  
tfn 0611/111 74

## **HÄSSLEHOLM:**

*Diabetesföreningen i Hässleholm m. o.*  
Ernst Janson, Brog. 2, tfn 0451/101 05

## **HÖGANÄS:**

*Kullabygdens Diabetesförening*  
Ludvig Kubja, Frihamngatan 12,  
tfn 042/418 98

**JÖNKÖPING:**

*Diabetesföreningen i Jönköping m. o.*  
Folke Hellstrand, Hemstigen 51,  
tfn 036/215 37

**KALMAR:**

*Diabetesföreningen Kalmar m. o.*  
Helge Broman, Solv. 4, tfn 0480/139 02

**KARLSKOGA:**

*Karlskoga Diabetikerförening*  
Nils R. Andersson, Immetorpsväg. 13,  
Valåsen, tfn 0586/281 23

**KARLSKRONA:**

*Blekinge läns Sockersjuförening*  
Yngve Stranke, Drottninggatan 44,  
tfn 0455/134 09

**KARLSTAD:**

*Karlstads Sockersjuförening*  
Sten Kilander, Skagerviksgatan 25,  
tfn 054/171 75

**KATRINEHOLM:**

*Diabetesföreningen Katrineholm m. o.*  
Fru Anna Englund, Bryggaregatan 5 B,  
tfn 0150/159 38

**KIRUNA:**

*Föreningen för Sockersjuka i Kiruna*  
Torvald Fessé, Lärareg. 14, Kiruna C,  
tfn 0980/104 30

**KRISTIANSTAD:**

*Kristianstadsortens Diabetesförening*  
Kurt Eriksson, Ö. Kaserngat. 13, 2 tr.,  
tfn 044/165 62

**KRISTINEHAMN:**

*Kristinehamns Diabetesförening*  
Gunnar E. Carlsson, Västgötagatan  
34 A nb, tfn 0550/122 29

**LANDSKRONA:**

*Föreningen för Sockersjuka i Landskrona*  
Sture Ekholm, Prästgatan 8,  
tfn 0418/146 81

**LINKÖPING:**

*Linköpings Diabetikerförening*  
Carl E. Carlsson, Hästskogatan 11 A,  
tfn 013/268 14

**LUDVIKA:**

*Västerbergslagens Diabetesförening*  
Erik Sandstål, Magnetbacken 8 A,  
tfn 0240/147 82

**MALMÖ:**

*Diabetesföreningen i Malmö m. o.*  
Karl Nilsson, Kaprifolgatan 16,  
tfn 040/270 95

**NORRKÖPING:**

*De Sockersjukas Förening i Norrköping m. o.*  
S. Rickard Olsson, Sandgatan 28,  
tfn 011/603 76

**SANDVIKEN:**

*Diabetesföreningen i Sandviken m. o.*  
Gustav Zetterberg, Polhemsgatan 7 A,  
tfn 026/564 80

**SIMRISHAMN:**

*Österlens Diabetesförening*  
Tage Olsson, Grevlunda,  
tfn Tommarp 78

**SKELLEFTEÅ:**

*Diabetesföreningen i Skellefteå m. o.*  
Nils Andersson, Storgatan 102,  
tfn 0910/102 59

**STOCKHOLM:**

*De Sockersjukas Förening i Stockholm m. o.*  
Fru Britt-Lis Lindqvist, Norrbackagatan 5 nb, Sthlm Va, tfn 010/31 58 84

**SUNDSVALL:**

*Sundsvallsortens Diabetesförening*  
Carl Adolf Burén, Fridhemsgatan 63,  
Sundsvall 8, tfn 060/593 61

**SÄFFLE:**

*Säffle Sockersjuförening*  
Birger Stolpe, Calvertsgatan 10,  
tfn 0533/115 40

**SÖDERHAMN:**

*Diabetesföreningen i Söderhamn*  
Eric Jonsson, Norrtullsgatan 21 C,  
tfn 0270/124 51



**SÖDERTÄLJE:**

*De Sockersjukas Förening i Södertälje m. o.*  
Ragnar Andersson, Hälsoväg. 33, 2 tr.,  
tfn 0755/352 04

**TRANAS:**

*De Sockersjukas Förening i Tranås m. o.*  
Linus Wikner, Gripenberg,  
tfn 0140/600 29

**TRELLEBORG:**

*De Sockersjukas Förening i Trelleborg m. o.*  
Gunnar Persson, Ö. Förstadsgatan 229,  
tfn 0410/112 16

**TROLLHÄTTAN:**

*Föreningen för Sockersjuka i Trollhättan m. o.*  
Berger Cedholt, Kaflegatan 10 A  
tfn 0520/155 23

**UDDEVALLA:**

*Uddevalle Diabetesförening*  
Gert Blomqvist, St. Hellevigsgatan 6,  
tfn 0522/155 87

**UMEA:**

*Diabetesföreningen i Umeå m. o.*  
Åke Holstein, Gust. Garvares g. 10 A,  
tfn 2283

**UPPSALA:**

*Uppsala Sockersjukesförening*  
Henry Eriksson, Eriksgatan 22,  
tfn 018/405 49

**VÄSTERVIK:**

*Tjustbygdens Diabetesförening*  
Karl-Erik Johansson, Arabiev. 17, 2 tr.,  
tfn 0499/118 00

**VÄSTERÅS:**

*De Sockersjukas Förening i Västerås*  
Fru Inger-Marie Thorsell, Metallgatan 19 A, tfn 021/450 82

**VÄXJÖ:**

*Kronobergs läns Sockersjukesförening*  
Karl-Gustav Johnsson, Lindvägen 14,  
tfn 0470/147 13

**ATVIDABERG:**

*Åtvidabergs Diabetikerförening*  
Hans Gullqvist, Vasaväg. 10, tfn 1117

**ÄNGELHOLM:**

*Ängelholms Diabetesförening*  
Pelle Ramstedt, Vejbystrand,  
tfn 0431/520 38

**ÖREBRO:**

*Diabetesföreningen i Örebro m. o.*  
Rolf Carlsson, Slussgatan 24,  
tfn 019/18 54 28

**ÖRNSKÖLDVIK:**

*Norra Ångermanlands Diabetesförening*  
Åke Sundh, Örnköldsgatan 13,  
tfn 0610/131 95

**ÖSTERSUND:**

*Jämtlands läns Sockersjukesförening*  
Einar Ansgar, Storg. 33, tfn 063/114 21

## Diabetiker!

— gör som sockersjuka över hela världen, använd **HELINOS** injektionspistol för smärtfri injektion!

- det cylindriska ansättningsstödet spänner huden kring injektionsstället och nålen slås blixtnabbt in till rätt djup — även när det gäller den mest förhårdnade hud.
- kanylen är synnerligen hållfast och kan aldrig lossna av sig själv.
- steriliserbar utan isärtagning.
- vid förslitning behöver endast glascylindern utbytas.
- tätslutande metallbehållare underlättar den hygieniska förvaringen
- enklare att sköta än en vanlig spruta och ger garanterat smärtfri injektion

Godkänd av Sv. Diabetesförbundet

Säljes genom apotek, sjukvårdsaffärer, Sockersjukas Föreningar eller direkt från

## HELINOS AB

Kirurgiska Instrumentfabriken,  
SKÄRHAMN.  
Tel. Varekil 702 24



**NYHET**

**Strö-Sackerter**<sup>®</sup> till all mat

till kaffe o. te **Bit-Sackerter**<sup>®</sup>



# INSULIN *Vitrum*

Diabetes måste behandlas individuellt, med prövning från fall till fall. Ett av problemen är att välja rätt insulin-sort. Vitrums insulinserie erbjuder ett urval, som täcker behovet i varje enskilt fall. Den omfattar för närvarande

## **Insulin 40 IE**

## **Insulin 80 IE**

*Deras effekt inträder inom 1 timme, är maximal 2—3 timmar och avklingar efter 6—8 timmar.*

## **Insulin Special 40 IE**

*Detta insulin är också snabbverkande. Det är specialrenat och avsett för särskilt insulinkänsliga patienter.*

## **NPH-Insulin 40 IE**

*Dess effekt inträder inom 1—2 timmar, är maximal 10—12 timmar och avklingar efter 28—30 timmar. NPH-insulin kan blandas i sprutan med vanligt snabbverkande insulin.*

## **Zink-protamin-insulin 40 IE**

*Effekten inträder efter 4—6 timmar, är maximal 12 timmar och avklingar efter 2—3 veckor.*

Vitrum började tillverka insulin redan 1922. Den första produktion har allt sedan dess varit inriktad på att täcka landets behov. Preparatens kvalitet och anpassats till den vetenskapliga utvecklingen. Alla preparat är beredda av rent, kristallin insulin framställt i Vitrums moderna fabrik i Göteborg.

*Vitrum*



Göteborgs universitetsbibliotek



6000248843